

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Verslag (BRUGEL-VERSLAG_20210330-115)

Over de raadplegingsprocedure betreffende de ontwerpen van tariefmethodologie die van toepassing is op de wateroperatoren voor de periode 2022-2026

Opgesteld op basis van artikel 39/1 §4 van de Ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

30 maart 2021

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Context.....	4
2.1	BRUPARTNERS	4
2.2	Comité van watergebruikers.....	4
3	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van BRUPARTNERS en het Comité van watergebruikers.....	5
3.1	Armoede en wateronzekerheid	5
3.2	Solidariteitsmechanismes en sociale voorzieningen.....	8
3.3	Tariefvoorstel.....	8
3.4	ECONOMISCHE EFFECTEN	9
3.5	Financieringsbronnen	10
3.6	Bepaling van de werkelijke kosten van water en zuivering van regenwater.....	14
3.7	Lineair huishoudelijk tarief.....	17
3.8	Progressief tarief	17
3.8.1	Spanning tussen de schijven.....	19
3.8.2	De vitale schijf.....	20
3.8.3	Het rijksregister.....	21
3.9	Het lektarief	22
3.10	Mutualisering van de installatie van individuele meters	23
3.11	Algemene verkoopvoorwaarden	24
4	Bespreking VIVAQUA	25
5	Bijlagen.....	26

I Juridische grondslag

Artikel 39/1 §4 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt het volgende:

"Brugel vraagt het advies aan het Comité van watergebruikers en aan de Economische en Sociale Raad over de tariefmethodologie die het resultaat is van deze raadpleging of dit overleg. Voorts kan Brugel het advies dat zij nodig acht vragen aan elke actor van de watersector voor de uitwerking van de tariefmethodologie."

De raad van bestuur van BRUGEL heeft dit raadplegingsverslag en de aan de methodologie aangebrachte aanpassingen goedgekeurd op 30 maart 2021.

2 Context

Dit verslag is bedoeld om te antwoorden op alle opmerkingen die naar aanleiding van deze openbare raadpleging zijn ontvangen en zet ook uiteen welke aanpassingen eventueel moeten worden aangebracht in de tariefmethodologieën die voor de periode 2022-2026 moeten worden toegepast.

2.1 BRUPARTNERS

Overeenkomstig de bepalingen van de ordonnantie heeft BRUGEL op 18 februari 2021 het advies gevraagd van de Economische en Sociale Raad (hierna "BRUPARTNERS") over de tariefmethodologie die het resultaat is van het officiële overleg met de wateroperatoren.

BRUPARTNERS heeft BRUGEL verzocht de algemene beginselen van de tariefmethodologieën in zijn zitting van 3 maart 2021 voor te stellen.

BRUPARTNERS had 30 kalenderdagen de tijd om te reageren op het verzoek van BRUGEL.

Alle opmerkingen en commentaren werden op 19 maart 2021 naar BRUGEL gestuurd.

Het advies van BRUPARTNERS is als bijlage bij dit document opgenomen.

2.2 Comité van watergebruikers

Overeenkomstig de bepalingen van de ordonnantie heeft BRUGEL op 18 februari 2021 het advies gevraagd van het Comité van watergebruikers (hierna "het Comité") over de tariefmethodologie die het resultaat is van het officiële overleg met de wateroperatoren.

Het Comité heeft BRUGEL verzocht de algemene beginselen van de tariefmethodologieën in zijn zitting van 3 maart 2021 voor te stellen.

Het Comité had 30 kalenderdagen de tijd om te reageren op het verzoek van BRUGEL.

Alle opmerkingen en commentaren werden op 19 maart 2021 naar BRUGEL gestuurd.

Het advies van het Comité is als bijlage bij dit document opgenomen.

3 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van BRUPARTNERS en het Comité van watergebruikers

Herinnering aan de rol van BRUGEL

Alvorens de door BRUPARTNERS en het Comité voorgestelde punten te beantwoorden, willen we kort schetsen welke missie en verplichtingen BRUGEL dient na te leven binnen het kader van de tariefvaststelling. Het blijkt namelijk dat verschillende aangestipte punten in het advies, hoe legitiem ook, niet onder de bevoegdheid van BRUGEL vallen en ook het kader van de methodologie te buiten gaan.

In 2018 kreeg BRUGEL de opdracht om tariefmethodologieën uit te werken voor de vastlegging van watertarieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Desalniettemin willen we benadrukken dat de rol van BRUGEL beperkt en afgebakend is¹. BRUGEL kan deze methodologieën enkel binnen de begrenzings van dit kader en met inachtneming van de door de regering in de waterordonnantie uitgevaardigde uitgangspunten uitwerken (hierna de "ordonnantie").

Daarnaast heeft de methodologie tot doel een algemeen kader vast te stellen waarbinnen tarieven voor iedereen kunnen worden bepaald. Waar passend worden gevallen waarin bijzondere factoren een rol spelen opgenomen en behandeld in de algemene voorwaarden en/of de toepassingsvoorwaarden.

Bovendien kan BRUGEL op vraag van de regering of van de minister, onderzoeken en studies uitvoeren met betrekking tot de watersector in het kader van haar bevoegdheid van toezichthouder op de waterprijs.

Omdat de aangekaarte onderwerpen in het advies van BRUPARTNERS en het Comité elkaar regelmatig overlappen, heeft BRUGEL ervoor gekozen haar standpunt in één verslag uiteen te zetten op basis van alle punten uit beide adviezen.

3.1 Armoede en wateronzekerheid

BRUPARTNERS

Niettegenstaande het feit dat de waterprijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lager is dan in het Waalse en Vlaamse gewest, wil Brupartners met aandrang wijzen op het specifiek karakter van ons Gewest op het vlak van armoede.

De indicatoren inzake monetaire armoede geven in dit opzicht aan dat een groot aantal bewoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het met een laag inkomen moeten doen. De gegevens van STATBEL in dit verband zijn interpellierend:

¹ Zie Art. 64/1 van de ordonnantie.

- Een derde van de Brusselaars (33%) leeft met een inkomen onder de armoededrempel;
- Meer dan een vijfde (21%) van de bevolking in de actieve leeftijd (18-64 jaar) leeft met een sociale uitkering of een vervangingsinkomen (met uitzondering van een pensioen);
- Het aantal personen, die in het Brussels gewest een leefloon ontvangen, is bijvoorbeeld op aanzienlijke wijze gestegen (+68%) om in 2018 36.681 personen te bereiken, in verhouding tot 2008.

Deze situatie contrasteert aanzienlijk met de rest van het land. Zo vertegenwoordigt de Brusselse bevolking een tiende van de totale bevolking van België, maar de Brusselse begunstigden van het leefloon of het equivalente leefloon vertegenwoordigen 28% van het totaal aantal begunstigden in België.

De maatschappelijke uitdaging van de watertarifiering is bijgevolg aanzienlijk, te meer daar de waterfacturatie een “verplichte uitgave” is.

Brupartners herinnert eraan dat zowel het Parlement als de Regering het eens zijn over het probleem van de wateronzekerheid, het verband met de omvang van de armoede te Brussel en het belang van het garanderen van de toegang tot water.

Deze bezorgdheid komt trouwens tot uitdrukking in de resolutie van het Brussels Parlement van 30 april 2019 over de toegang tot water voor iedereen en de strijd tegen de wateronzekerheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest I.

Ingevolge deze resolutie heeft de Regering zich ertoe verbonden “om van bij het begin van de legislatuur een werkgroep op te richten waarin Vivaqua en de actoren die betrokken zijn bij de strijd tegen de armoede, de schuldenlast en de waterarmoede zullen worden samengebracht. Doel : de concrete acties onderzoeken die op korte en middellange termijn moeten worden ondernomen om het aantal gebruikers of huishoudens die moeite hebben om toegang te krijgen tot water en het aantal afsluitingen drastisch te verminderen”.

Voor zover de tariefhervorming volgens haar eigen ontwerpers echter een stijging van de waterprijs met 20 tot 25% meebrengt, zal deze onvermijdelijk leiden tot een toename van de wateronzekerheid en lijkt deze niet in overeenstemming te zijn met de regionale verbintenissen om de wateronzekerheid te bestrijden. Aangezien het recht op water als een grondrecht is erkend en de tariefhervorming bijdraagt tot een vermindering van de doeltreffendheid ervan, loopt deze hervorming een aanzienlijk juridisch risico, met name wat het standstill-beginsel betreft, dat zich onder bepaalde voorwaarden verzet tegen de vermindering van de rechten van particulieren, met name op sociaal gebied.

Brupartners vindt het bijgevolg essentieel dat met de conclusies van deze werkgroep over de waterarmoede rekening wordt gehouden in het kader van de hervorming van de tariefmethodologieën die op de diensten inzake watergebruik van toepassing zijn. Hij vindt dan ook dat het in aanmerking nemen van deze conclusies een nieuw uitstel van deze hervorming zou kunnen rechtvaardigen.

Brupartners meent dat de hervorming van de watertarifiering slechts kan doorgaan indien is aangetoond dat de voorgestelde wijzigingen bijdragen tot een vermindering van de waterarmoede.

Brupartners stelt eveneens voor om de mogelijkheid voor de Regering om een gedeelte van de waterprijs te betoelagen aan een analyse te onderwerpen. Het betreft met name het gedeelte gekoppeld aan de sanering van regenwater (zie lager). Hij is namelijk de mening toegedaan dat deze betoelaging zou

bijdragen tot de strijd tegen waterarmoede doorheen een neutralisatie van de tariefverhogingen die uit deze projecten van methodologieën zouden voortkomen.

Comité van watergebruikers

De nieuwe tariefmethodologie, die leidt tot verhogingen van de waterprijs, moest samen met de sociale interventie in werking treden. Volgens informatie van het kabinet van de minister van Leefmilieu is de sociale interventie zoals beschreven in de methodologie echter onuitvoerbaar. Het Comité stelt daarom voor om nieuwe maatregelen uit te werken.

BRUGEL

BRUGEL ziet in dat het belangrijk is om de inwerkingtreding van de tariefmethodologie te koppelen aan sociale maatregelen. Dit vanwege de wens van de regering om noodzakelijke investeringen uit deze tarieven te bekostigen en omdat de toepasselijke tarieven bij gebrek aan aanvullende subsidies in 2022 zeer waarschijnlijk hoger zullen uitvallen dan in 2021, waardoor het risico op preciaire situaties toeneemt. Wij grijpen dit onderwerp aan om in herinnering te brengen dat het aandeel van de waterrekening binnen het huishoudbudget ook na verhoging relatief laag blijft, ook voor de kwetsbaarste huishoudens (<2% van het gemiddelde inkomen van het eerste kwartaal). We willen daarom nog eens beklemtonen hoe noodzakelijk het volgens ons is om op een bredere manier over bestaansonzekerheid na te denken.

De minister belast met waterbeleid heeft ons de toekomstige regelingen voorgesteld. Deze zullen de tariefmethodologie niet beïnvloeden. We zijn daarom tegen verder uitstel.

Als een sociale maatregel die de tariefverhoging moet compenseren tot vertraging zou leiden, zijn er meer mogelijkheden dan een simpele keuze voor uitstel:

- Zoals voorgesteld is het uitreiken van een sectorspecifieke subsidie een mogelijke oplossing om de algemene prijzen te verlagen;
- Een eenvoudige bevriazing van de tarieven met gelijktijdig een subsidietoekenning aan operatoren om investeringen te financieren.

Wij denken dat eenvoudige maatregelen kunnen worden doorgevoerd zonder dat dat tot vertraging hoeft te leiden, al is BRUGEL niet bevoegd om te beslissen over wie welke subsidie krijgt of welke nieuwe maatregelen er komen. We zijn daarom tegen verder uitstel.

Kortom, als de nieuw aangenomen bepalingen uiteindelijk tot een wijziging van de methodologie zouden leiden, moet de methodologie gewijzigd worden, de tariefvoorstellen afgekeurd en de tarieven bevroren (2021). Volgens de huidige methodologie is het zo dat bij afwijzing van de tariefvoorstellen de in 2021 geldende tarieven van kracht blijven.

Vanwege al deze redenen toont BRUGEL zich geen voorstander van het opnieuw uitstellen van de methodologie. Deze beslissing is echter niet aan BRUGEL, maar aan de wetgever.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.2 Solidariteitsmechanismes en sociale voorzieningen

BRUPARTNERS

Brupartners is de mening toegedaan dat in de mate waarin de wijzigingen, die aan de tariefmethodologieën worden aangebracht, zeer waarschijnlijk tot een prijsverhoging zullen leiden, deze dienen gepaard te gaan met de garantie van de toepassing van stevige, doeltreffende, eenvoudige en duurzame solidariteitsmechanismen. Hij verwelkomt het vaste voornemen om beschermingsmaatregelen en maatregelen door te voeren om de toegang tot water te verzekeren. Dit zal gebeuren door middel van een wijziging van de ordonnantie die een kader voor het waterbeleid bepaalt. Immers, de inschrijving van zulke bepalingen in een ordonnantie moet hun duurzaamheid garanderen.

Brupartners betreurt evenwel dat hij niet kan overgaan tot het onderzoek van de sociale bepalingen die worden overwogen, en dit terzelfder tijd als het onderzoek van de tariefmethodologieën. Hij dringt er dan ook op aan dat hem een adviesaanvraag zou worden voorgelegd met betrekking tot de wijziging van de ordonnantie die een kader voor het waterbeleid instelt. Hij onderstreept nu reeds dat de waterfactuur slechts de effectieve kostprijs van water kan vertegenwoordigen (beginsel van de vervuiler betaalt) indien de samenleving het fundamenteel recht op de toegang tot water, een levensbelangrijke hulpbron, voor iedereen verzekert (solidariteitsbeginsel via de fiscaliteit).

BRUGEL

Zoals in ons ontwerp van methodologie is vermeld, betreurt BRUGEL het dat we onze methodologie niet kunnen stutten op een goedgekeurde, definitieve wettekst. Toch lijkt het ons, voor zover de minister belast met het waterbeleid ons de garantie geeft dat nieuwe maatregelen die in overleg met de verschillende wateractoren genomen zijn de in de methodologie beschreven mechanismes niet beïnvloeden, relevant maar niet absoluut noodzakelijk om de twee bovengenoemde documenten naast elkaar te leggen.

Hoewel BRUGEL deze timing betreurt, heeft BRUGEL geen enkele invloed op het moment waarop de ordonnantie uitgaat.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.3 Tariefvoorstel

BRUPARTNERS

Brupartners neemt akte en verwelkomt de wil van de regulator om hem het tariefvoorstel voor het jaar 2022 voor te leggen. Het is immers in het kader van dit voorstel dat de impact van de tariefmethodologieën op de waterprijs beter zal worden onderzocht (met name door middel van de analyse van scenario's).

Brupartners dringt er in dit opzicht op aan dat de impact op de volgende bevolkingsgroepen op scrupuleuze wijze zou worden nagegaan :

- de kroostrijke gezinnen;
- de personen die een woning huren met defecte installaties en weinig zuinige toestellen;

- de kleine huishoudens (met een hoger verbruik per persoon);
- alle andere categorieën van huishoudens die met waterarmoede te kampen hebben, zoals deze zullen moeten worden vastgesteld in het kader van de werkzaamheden van de WG Waterarmoede. De Regering heeft zich tot de oprichting van deze werkgroep verbonden.

Brupartners is bovendien de mening toegedaan dat de hypothesen, die worden overwogen om de impact van de tariefmethodologieën voor de huishoudens na te gaan, zich moeten baseren op het gewestelijk gemiddeld waterverbruik dat in 2018 95 liter/inwoner/dag bedroeg (of 34,7m³/inw./jaar).

BRUGEL

Brugel benadrukt nogmaals hoe belangrijk² ze het vindt dat tariefvoorstellen voor advies worden voorgelegd voordat de toekomstige tarieven in werking treden. Daarnaast neemt BRUGEL akte van de vraag van BRUPARTNERS en zet ze zich in om de aangevraagde simulaties te realiseren, binnen de grenzen van het mogelijke:

- Een factuursimulatie op basis van huishoudsamenstelling;
- Een factuursimulatie op basis van het gemiddelde verbruik per persoon (kleine/middelgrote/grote verbruikers);
- Eventueel een factuursimulatie voor de kwetsbaarste huishoudens. Deze laatste factuursimulatie hangt af van de resultaten die de WG opleveren.

Voor het gemiddelde verbruik per huishouden stemt BRUGEL ermee in om in de simulaties voor BRUPARTNERS uit te gaan van een gemiddeld verbruik van 35 m³ per gedomicilieerde. Wij hebben wel onze twijfels over deze keuze omdat we een degressief verloop zien in het gemiddeld verbruik naarmate het huishouden groter wordt. Deze degressiviteit laat zich verklaren door het delen van huishoudelijke taken (schoonmaken, vaat ...). Veronachtzaming van dit welbekende punt zal de conclusies ook minder relevant maken.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.4 ECONOMISCHE EFFECTEN

BRUPARTNERS

De waterprijs vertegenwoordigt een aanzienlijke kostprijs voor de werking van de ondernemingen van bepaalde sectoren. Welnu, ook al kunnen deze op individuele oplossingen beroep doen (specifieke waterwinning, hergebruik van grondwater, enz.), toch hebben de economische actoren geen toegang tot een netwerk (distributie en inzameling) van water van industriële kwaliteit. Deze actoren zien zich dan ook verplicht om drinkbaar water te gebruiken dat voor de huishoudens bestemd is (duurder dan water van een lagere kwaliteit), ook al vereisen hun processen dit niet.

² Wettelijk vastgelegde procedure in de ordonnantie.

Brupartners wijst erop dat een stijging van de waterprijs in deze context een negatieve economische impact dreigt te hebben die zeer aanzienlijk kan zijn voor de sectoren die grote hoeveelheden water verbruiken. Hij vraagt daarom om :

- *de impact op de economische activiteiten die grote hoeveelheden water verbruiken (gevelrenovatie, carwash, wasserijen, kappers, enz.) op uiterst nauwkeurige wijze te onderzoeken;*
- *alles in het werk te stellen om de negatieve impact van elke verhoging van de tarieven te beperken voor de economische actoren die in het kader van hun activiteiten water moeten verbruiken;*
- *een denkproces te wijden aan de distributie en de terugwinning van water van industriële kwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.*

BRUGEL

BRUGEL neemt nota van de vragen van BRUPARTNERS en zal hierop antwoorden voor zover het kader van de analyse van de tariefvoorstellen van de operatoren daar ruimte toe biedt:

- BRUGEL probeert een simulatie te maken van de rekening op basis van het verbruik (kleine/middelgrote/grote verbruikers). Toch zal deze inschatting niet altijd voor elke sector kloppen, omdat het gemiddelde verbruik niet van alle sectoren bekend is en omdat de productieactiviteit nu eenmaal kan fluctueren.
- BRUGEL probeert al om de impact van tarieven op het niet-huishoudelijk verbruik te beteugelen. Dat gebeurt voornamelijk door de correcte toepassing en naleving van het beginsel van de terugwinning van kosten, een beginsel dat vóór de tariefmethodologie niet zorgvuldig werd toegepast. Overigens wil BRUGEL erop wijzen dat het niet aan haar is om een eventueel onderscheid te maken tussen sectoren.
- De distributie van water van industriële kwaliteit is een realiteit aangezien deze taak toevertrouwd werd aan de BMWB en in dit verband al het voorwerp uitmaakte van een studie. Hieruit kwam naar voren dat gewestelijke invoering van een dergelijk systeem erg duur zou uitvallen en uiteindelijk weinig zou opleveren. Deze dienstverlening is daarom vooralsnog beperkt tot bedrijven die zich dicht in de buurt van waterzuiveringsinstallaties bevinden. Daarnaast kunnen andere maatregelen bevorderd worden, zoals op het gebied van regenwater: winning of zelfreiniging. Het stimuleren van dergelijke maatregelen valt echter buiten het competentiekader van BRUGEL. Hier zal men zich tot de minister en Leefmilieu Brussel moeten wenden om deze discussies aan te zwengelen.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.5 Financieringsbronnen

BRUPARTNERS

Brupartners is er zich bewust van dat de financiering van de wateroperatoren moet worden verzekerd, ook al vertonen deze operatoren vandaag een structureel deficit. Dit wordt met name ingeroepen als een van de argumenten om de noodzaak van een wijziging van de tariefmethodologieën te rechtvaardigen.

Behalve leningen (verhogen de schuldenlast) wordt de financiering van de Brusselse wateroperatoren vandaag voornamelijk door twee bronnen verzekerd : de gewestelijke betoelaging en de waterfacturen. Deze situatie heeft tot gevolg dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts over twee mogelijkheden beschikt om de financiering van de wateroperatoren veilig te stellen :

1. Herziening van de tariefmethodologieën teneinde tot de toepassing van een reële waterprijs te komen.

Welnu, ook al laat de toepassing van een reële waterprijs toe om de waterprijs ten laste van alle waterverbruikers te leggen – of deze nu al dan niet belastingplichtig zijn – toch zou dit zeer waarschijnlijk eveneens tot een prijsstijging leiden.

Daarbij komt dat het argument, dat een financiering van de wateroperatoren door de toepassing van een reële waterkostprijs toelaat om de waterprijs ten laste van alle waterverbruikers te leggen, of deze nu al dan niet belastingplichtig zijn, vanuit wetenschappelijk oogpunt zou moeten worden onderzocht;

2. Verhoging van de structurele gewestelijke toelagen

Welnu, ook al brengt de betoelaging van de wateroperatoren geen directe gevolgen voor de waterfacturen mee, toch wordt deze gedragen door het geheel van de Brusselse belastingbetalers en houdt deze een gevaar voor budgettaire ontsporing in.

Brupartners onderstreept evenwel dat ook andere financieringsbronnen kunnen worden overwogen.

Zo is Brupartners bijvoorbeeld de mening toegedaan dat de renovatie van het opvangnetwerk, die door de verhoging van het watertarief moet worden gefinancierd, terecht tot de investeringen zou kunnen behoren die door de Europese Unie via het federaal Relanceplan worden gefinancierd. Gelet op de armoedegrade te Brussel kan worden gerechtvaardigd dat elke beslissing voor een vermindering van de “verplichte” uitgaven van de Brusselse huishoudens en economische actoren (waarbij een financiering van de renovatie van het opvangnetwerk door een toename van de lopende ontvangsten wordt vermeden) zich in dit Relanceplan kan inschrijven. Daarbij komt dat de vervaardiging van de collectorbakken, die voor de renovatie van het opvangnetwerk noodzakelijk zijn, werd geherlokalisied. Dat betekent dat een aanzienlijk aandeel van de investeringen op dit vlak de lokale economie zullen laten draaien. Hij wijst erop dat het sociaal en interfederaal overleg over het Relanceplan nog loopt, wat betekent dat het nog steeds mogelijk is voor de Brusselse overheden om dit voorstel te formuleren.

Brupartners is tot slot de mening toegedaan dat de lening en de betoelaging van een gedeelte van de waterprijs als financieringsmiddelen niet a priori mogen worden uitgesloten en te overwegen pistes moeten blijven, met name gelet op de volgende elementen :

- De financiering van de renovatie van het opvangnetwerk is een investering in infrastructuur. Welnu, een financiering d.m.v. een lening (eerder dan met de lopende ontvangsten) voor deze categorie van uitgaven wordt algemeen als aanvaardbaar beschouwd. In dit opzicht dient opgemerkt dat de financiering van de uitbreiding van de metro door schulden geen aanzienlijk voorbehoud heeft uitgelokt.

- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een zekere manoeuvreerruimte wat betreft het beheer van zijn schuld, in de mate waarin :

- zijn schuldvolume zwak is in verhouding tot het gewestelijk BBP;

- *zijn schuldvolume tot onlangs en gedurende verschillende opeenvolgende jaren is verminderd;*
- *de interestlast redelijk is;*
- *het kapitaal aanbod aanzienlijk is en de interestpercentages momenteel uiterst interessant zijn;*
- *het beheer van de gewestelijke schuld regelmatig is erkend door de internationale ratingbureaus.*

Brupartners is derhalve van mening dat een tariefhervorming die leidt tot een verhoging van de waterprijs, voor zover deze is bedoeld voor de financiering van een investering die relevant is voor het milieu en werkgelegenheid schept, slechts kan worden voorgesteld indien concreet is aangetoond dat andere financieringsbronnen, die de verhoging van de waterprijs vermijden, onuitvoerbaar zijn, hetgeen hier niet het geval is.

BRUGEL

De methodologie moet zich in de eerste plaats houden aan de beginselen die door de regering en de ordonnantie zijn opgelegd.

- A. Het Beginsel van de terugwinning van kosten dat impliceert dat de totale kosten op een of andere manier gedekt moeten zijn.
- B. De ordonnantie bepaalt: *"De reële kostprijs van het watergebruik wordt volledig gedekt door twee bronnen van financiering : enerzijds een privéfinanciering via de prijs van het water en de heffingen die gefactureerd worden aan de eindgebruikers en anderzijds een overheidsfinanciering via een financiële participatie van het Gewest."*
- Dit principe sluit de facto dekking door belasting uit.
 - De waterprijs wordt rechtstreeks beïnvloed door besluiten van de regeringen om wel of niet een subsidie uit te reiken, en van de toegewezen bedragen.
 - De integrale waterprijs exclusief vaste vergoedingen na aftrek van subsidies.

Uit deze analyse wordt duidelijk dat vragen met betrekking tot belastingen en/of subsidies niet onder de bevoegdheden van BRUGEL, maar onder die van de regering vallen.

Het ligt bovendien vast dat de waterprijs de kosten van de operatoren volledig moet dekken, zonder dat daar onderscheid in kan worden gemaakt. BRUGEL kan dus weinig doen om de impact van tarieven te beïnvloeden, temeer omdat de ordonnantie voorschrijft dat investeringen door tarieven gedekt moeten worden.

Vanwege al deze redenen verwijzen we naar de regering om deze discussies aan te zwengelen.

Toch willen we op enkele punten antwoord geven:

- I. De financiering van de sector door gewestelijke belasting impliceert dat alleen personen (natuurlijk of rechtspersoon) met domicilie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (en belastingplichtig) aan de financiering van de watersector zouden bijdragen, daarmee in feite internationale instellingen uitsluitend (EU, NAVO, ambassades...) evenals hun werknemers

die in het gewest wonen, hun tweede verblijfplaats hebben... Terwijl de heffing op de waterverontreiniging eist dat men voor de geleverde dienst betaalt.

2. BRUGEL stimuleert dat externe financieringen en Europese middelen worden aangesproken, en verwijst er ook nadrukkelijk naar in de methodologie (vgl. 7.2 punt 12). Voorwaarde blijft dat de tarieven gebaseerd zijn op toereikende financiële middelen. Maar als middelen over een tijdsbestek moeten worden verkregen, zullen ze automatisch en volledig in de tarieven worden doorberekend.

Deze discussies rond eventuele nieuwe financieringsbronnen van operatoren, met name met betrekking tot stimulering op federaal niveau, vallen volledig buiten de invloedssfeer van de regelgever die daarom doorverwijst naar de regering en de operatoren.

3. Dat de stijging van de waterprijs wordt voorkomen met een lening is absoluut niet uitgesloten. Toch kent deze manier van financieren grenzen:
 - a. De naleving van door de EIB opgelegde ratio's. Daarbij moet met name worden gekeken naar de grote subsidies die in de periode 2019-2021 werden uitgereikt, zodat de ratio's nageleefd kunnen worden en toegang tot een lening gewaarborgd blijft. Wat nog eens laat zien dat het stelsel begrenzingen kent.
 - b. Het schuldniveau ligt al bijzonder hoog:
 - i. Een groot deel van de nieuwe leningen is eigenlijk een herfinanciering van oude schulden;
 - ii. Wat het eigen vermogen betreft moet in de hoogte van de schuld vooral rekening gehouden worden met het risico op het ontoegankelijk worden van een lening en/of een onvoorziene groei van de financiële lasten

Daarentegen wordt bij de berekening van de financieringsruimte rekening gehouden met de maximale leencapaciteit van de operatoren (bovenstaande factoren in acht nemend).

Ter herinnering, de financiering van investeringen via tarieven is een laatste toevlucht als andere financieringsbronnen tekortschieten. BRUGEL gelooft daarom dat er op dit vlak geen speelruimte bestaat.

4. BRUGEL sluit subsidies geenszins uit en neemt ze als volwaardige optie op in de methodologie wanneer ze voldoende zekerheid bieden.

BRUGEL heeft ook nadrukkelijk het kabinet van de minister belast met waterbeleid geïnformeerd zodat de regering zich bewust is van de prijsrisico's en de beperkte speelruimte op het niveau van de regulator. Wij zijn voornemens dit punt aan te kaarten bij de minister voorafgaand aan de goedkeuring van de tariefvoorstellen.

Wij betreuren dat een langetermijnstrategie/-beleid, gestoeld op de echte noden van de operatoren en/of de echte risico's voor de gebruikers, niet op gewestelijk niveau wordt geïmplementeerd om zo in de methodologie geïntegreerd te worden en de effecten te verzachten.

5. Een besluit om voor het financieren van de sector terug te vallen op een gewestelijke lening moet op regeeringsniveau worden gemaakt, en niet op het niveau van de regulator. Vanuit praktisch oogpunt zal dit mechanisme van middelenoverdracht tussen het Gewest en de operator via subsidies moeten plaatsvinden en niet via een preferente lening, dit om ratio's te blijven eerbiedigen. Deze oplossing is dus een vorm van subsidieverstrekking op het niveau van de gewestelijke begroting, en valt dus niet meer binnen het kader van de methodologie of van de operator.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.6 Bepaling van de werkelijke kosten van water en zuivering van regenwater

BRUPARTNERS

Brupartners vindt het essentieel dat de elementen, die in de berekening van de reële waterkostprijs moeten worden opgenomen, op strikte wijze worden vastgelegd. De opname van de kostprijs van het beheer / de sanering van grondwater in de verbruikstarieven moet in dit verband in vraag worden gesteld.

De Brusselse waterzuiveringsinstallaties moeten jaarlijks tussen 120 en 140 miljoen m³ water saneren. In diezelfde periode verkoopt VIVAQUA ongeveer 60 miljoen m³ water. Dit betekent dat de helft van het te saneren watervolume niet rechtstreeks verband houdt met het verbruik vermits dit volume nagenoeg uitsluitend van grondwater afkomstig is.

De integratie van de volledige kostprijs van de afvalwatersanering in de facturatie van de waterverbruikers wijkt dus af van het beginsel « de vervuiler betaalt » (een beginsel dat Brupartners onderschrijft).

De kostprijs van het grondwaterbeheer is waarschijnlijk hoger dan deze van het « klassieke » verbruiksbeheer. De relatief onvoorspelbare aard van de weerfenomenen en de potentieel grote hoeveelheden grondwater vereisen immers een terbeschikkingstelling van een aangepaste infrastructuur die duurder is dan deze die nodig is voor het beheer van het water dat afkomstig is van het « klassieke » verbruik (bijv. stormbekkens).

Brupartners vindt dat het niet normaal is dat elementen, die niet integraal met het waterverbruik verband houden, uitsluitend door middel van de facturatie aan de verbruikers worden gefinancierd. Hij meent dan ook dat op zijn minst dit gedeelte van de waterfactuur door een gewestelijke toelage moet worden gedekt en niet ten laste van de verbruikers mag worden gelegd. Dit zou bovendien toelaten om de waterprijshogingen, die uit deze wijzigingen van tariefmethodologieën zouden voortvloeien, te beperken en zelfs te annuleren.

Comité van watergebruikers

De kaderordonnantie Water voorziet in een prijsstelsel dat het beginsel “de vervuiler betaalt” eerbiedigt. Hoewel het Comité verwelkomt dat de Regeringdit beginsel wil toepassen, wijst het erop dat het in dit ontwerp van tarifieringsmethodologie niet in acht wordt genomen, aangezien de zuivering van regenwater, die een aanzienlijk deel van de waterprijs uitmaakt, volledig ten laste komt van de (huishoudelijke en niet-huishoudelijke) waterverbruikers, die zelf niet verantwoordelijk zijn voor het regenwaterbeheer. Bovendien wordt in de tariefmethodologie de last van de regenwatersanering

gekoppeld aan het verbruik van drinkbaar water: hoe meer water een huishouden of bedrijf verbruikt, hoe meer hij of zij zal betalen voor regenwatersanering.

In het algemeen heeft het Comité twee bezwaren tegen het principe om de zuivering van regenwater gewoon in de waterrekening op te nemen, zodat pendelaars (en bijgevolg de grote bedrijven) als ook andere extraterritoriale actorenvoor de financiering van de dienst moeten tussenkomen :

-Ten eerste is water een basisbehoefte voor alle huishoudens en veel bedrijven. Het argument van de eerbiediging van de beginselen van reflectiviteit en kostendekking tussen waterverbruikers binnen en buiten de gezinssfeer kan worden gehoord voor de levering en zuivering van water dat door verbruikers wordt geloosd, maar heeft geen basis wat betreft de zuivering van regenwater, die hoe dan ook op een grotendeels willekeurige wijze wordt gefinancierd.

-Ten tweede, is het logisch om de prijs van de regenwaterzuivering te laten dragen door de Brusselse verbruikers in verhouding tot de verbruikte hoeveelheden, enkel en alleen omdat bepaalde instellingen en/of personen niet zullen deelnemen aan de financiering van de dienst? Een derde van de Brusselaars heeft een inkomen onder de armoederisicodrempel en water is een essentieel goed voor de menselijke waardigheid. Tienduizenden (honderdduizenden) huishoudens of kleine ondernemingen met zeer lage inkomens moeten bijgevolgen voor hen aanzienlijke financiële last dragen onder het voorwendsel dat sommigen niet (genoeg) belasting betalen. Het Comité meent dat deze redenering onrechtvaardig is.

Het Comité steunt de bevordering van maatregelen om het waterverbruik in het algemeen te rationaliseren, zowel voor huishoudens als voor bedrijven en openbare instellingen, maar wijst erop dat de manoeuvreerruimte voor huishoudens en kleine bedrijven veel beperkter is dan voor grote bedrijven en openbare instellingen. Dit geldt met name voor het regenwaterbeheer: een groot deel van de huishoudens en bedrijven is huurder van hun woning of pand en speelt –in vergelijking met de eigenaar –als loutere gebruiker van zijn perceel slechts een zeer beperkte rol bij het regenwaterbeheer.

Het Comité beveelt aan dat de kosten van regenwaterzuivering eerlijk worden verdeeld. Zij herhaalt ook de eis dat alle waterverbruikers op termijn moeten worden aangemoedigd om hun waterverbruik en -beheer te rationaliseren en dat de beschikbare actiemiddelen moeten worden ingezet. Bovendien hoeft een nuttig regenwaterbeheer niet per se financieel te worden gestimuleerd, maar kan het bijvoorbeeld ook worden gerealiseerd via de stedenbouwkundige verordening. Het Comité wijst ook op de belangrijke rol van het Gewest en de gemeenten op dit gebied, bijvoorbeeld via de desimpermeabilisatie van de bodem en het blauwe netwerk.

Het Comité stelt dan ook voor om het regenwaterbeheer op een andere manier te financieren dan via de waterfactuur van de huishoudens. Het zou mogelijk zijn om deze financiering hoofdzakelijk te baseren op subsidies, op voorwaarde dat deze toelagen kunnen worden verhaald op de eigenaars van percelen of op andere waterverbruikers met beschikbare actiemiddelen. Hij wijst erop dat een dergelijk mechanisme zal toelaten om de waterprijs voor de Brusselse gezinnen te verlagen.

BRUGEL

Met betrekking tot de regenwaterproblematiek binnen de watertarifiering zijn wij het in hoofdlijnen eens met de verschillende overwegingen en zouden wij a priori voorstander zijn van een financiering via subsidies. Wij zijn echter niet bevoegd deze beslissing te maken.

We wijzen er nogmaals op dat de taken van de operatoren die door tarieven gefinancierd moeten worden in de ordonnantie zijn vastgelegd. Dat betekent dat BRUGEL niet mag besluiten

om bestaande taken te schrappen of nieuwe toe te voegen. Datzelfde geldt voor de financieringswijze van openbare taken (namelijk door middel van een belasting, een subsidie of een vergoeding). Ook daar heeft BRUGEL niets over te zeggen. Haar rol beperkt zich tot de goedkeuring van het zuiveringstarief. In hoofdlijnen spitst de rol van BRUGEL zich toe op het controleren van de noodzakelijke inkomsten voor operatoren, via tarieven, waarmee een goede dienstverlening gegarandeerd is.

Dit principe impliceert dat de kosten voor de verwerking van regenwater via het rioleringsnet opgenomen moeten worden in de waterfactuur zonder dat BRUGEL daarvan af kan wijken. De discussie die tot het schrappen van deze taak of een eventuele invoering van een belasting voor regenwaterfinanciering zou moeten leiden, zal op het niveau van de wetgever moeten plaatsvinden.

In het kader van het principe dat 'de vervuiler betaalt' (Polluter Pays Principle, PPP) een principe dat in de tarieven weerspiegeld zou moeten worden, begrijpen wij deze op zich terechte opmerking.

In het kader van de eerste methodologie zijn we al begonnen om over dit thema na te denken. Deze publicatie is beschikbaar op de website van BRUGEL. De conclusies wijzen op de wil van wet- en regelgever om dit thema afzonderlijk op de factuur op te nemen zodat een apart tarief kan worden geheven volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'. In de praktijk blijkt echter dat een dergelijk stelsel niet binnen korte tijd uit de grond kan worden gestampt. De huidige methodologie bepaalt dus dat de factuur moet worden herzien zodat het uiting geeft aan het PPP-principe maar ziet zich genoodzaakt om de status quo met betrekking tot het oppervlaktewater te behouden, en vanwege operationele redenen de implementatie uit te stellen tot 2024-2026.

Op vraag van de regering en de minister blijft BRUGEL zoals altijd beschikbaar voor studies rond dit thema.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.7 Lineair huishoudelijk tarief

BRUPARTNERS

Brupartners is van oordeel dat men de sociale impact van de overstap op een lineaire huishoudelijke tarifiering moet beperken indien het verbruik van een gezin niet met behulp van een geïndividualiseerde teller wordt geregistreerd. Hij vindt dit des te essentiëler daar :

- ongeveer twee derden van de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geïnstalleerde tellers collectieve tellers zijn;
- de collectieve woningen, die over geen individuele tellers beschikken, voor het merendeel worden betrokken door huishoudens uit minder begoede sociaal-professionele middens;
- de stijging van de waterprijzen, die de toepassing van het lineair tarief zal meebrengen, waarschijnlijk groter zal zijn voor grote huishoudens die vaak over de laagste inkomens beschikken.

BRUGEL

BRUGEL, die de sociale effecten op gewestelijk niveau niet kan beïnvloeden, begrijpt niet goed welk punt hier wordt gemaakt. Temeer omdat de parameters van de methodologie van dien aard zijn dat het voor een huishouden met een klassiek verbruik niet uitmaakt of er sprake is van een progressief of lineair tarief. We kunnen er dus van uitgaan dat een verandering van tariefstructuur nauwelijks verschil zal maken voor gebruikers.

Wel is het zo dat kleinverbruikers die van een progressief naar een lineair huishoudelijk tarief overstappen meer betalen voor dezelfde hoeveelheid, terwijl de grootste verbruikers juist minder betalen. Het is daarom noodzakelijk om gebruikers achter een gezamenlijke meter en kwetsbare huishoudens eerst kwantitatief te kwalificeren, voordat we ook maar iets van een conclusie trekken.

Het is derhalve onmogelijk om in dit stadium en met de gegevens die we nu tot onze beschikking hebben, deze beweringen te bevestigen of te ontkennen.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.8 Progressief tarief

BRUPARTNERS

Brupartners oordeelt dat het noodzakelijk en zelfs verplicht is om het verband tussen de watervolumes, die door een huishouden worden verbruikt, en zijn inkomsten na te gaan. Indien wordt aangetoond dat het verbruikte watervolume (per persoon) hetzelfde is in een huishouden met hoge of lage inkomsten, dan zou dit het sociaal karakter van de progressieve watertarifiering in vraag stellen.

Comité van watergebruikers

In de kaderordonnantie Water is bepaald dat de tarieven evenredig en niet-discriminerend moeten zijn. BRUGEL stelt dat, voor een gemiddeld verbruik, het verschil tussen een progressief tarief en een lineair tarief een zeer kleine impact zou moeten hebben op de factuur die aan de consument wordt

gepresenteerd. Het Comité merkt echter op dat dit alleen geldt voor het gemiddelde verbruik. Indien, om welke reden ook (student, persoon zonder papieren, recente verhuizing, co-ouderschap, enz.), een of meer personen niet in de woning woonachtig zijn, zal -zelfs bij een gemiddeld verbruik per inwoner van het huishouden -de waterfactuur met het progressieve tarief veel hoger zijn.

Evenzo zal, indien het verbruik per persoon aanzienlijk lager dan gemiddeld (bijv. indieneenpersoon de helft van het jaar in het buitenland woont) of hoger dan gemiddeld (bijv. een alleenstaande) is, het progressieve tarief ofwel aantrekkelijker ofwel minder aantrekkelijk zijn dan het lineaire tarief.

Bovendien is het percentage consumenten (huishoudens en bedrijven) dat hun woning of pand huurt nergens in België hoger dan in Brussel. Deze verbruikers hebben doorgaans geen controle over het type watermeter dat in hun huis of gebouw is geïnstalleerd. Een systeem met dubbele prijsstelling leidt dus de facto tot discriminatie tussen verbruikers: in het voorbeeld van twee huishoudens van dezelfde grootte die dezelfde hoeveelheid water verbruiken, zouden deze twee huishoudens een verschillende prijs kunnen betalen al naargelang zij een collectieve of een individuele meter hebben. Immers, de ene zou kunnen uitkomen op een progressief tarief en de andere op een lineair tarief. Geen discriminatie is in dit geval enkelmogelijk indien deze huishoudens precies het gemiddelde verbruiken.

Het Comité erkent de inspanningen die BRUGEL heeft verricht om de discriminerende situaties tussen de twee tariefstelsels op te heffen. Deze discriminatie zou echter blijven bestaan met de invoering van de thans gebruikte tariefmethodologieën. Het huishoudelijk lineair tarief zou inderdaad lager zijn en de situatie zou dus a priori billijker zijn dan voorheen, maar houdt op dat te zijn en wordt discriminerend zodra een consument het "klassieke schema", waarin de ordonnantie en de methodologieën voorzien, overschrijdt of er niet aan beantwoordt. Ten tweede, hoe progressiever het tarief, hoe discriminerender de dubbele tariefregeling (lineair versus progressief) zal zijn.

In de bovengenoemde gevallen kan een gelijke behandeling (of liever gelijke facturering) dus niet worden gegarandeerd voor de verschillende soorten consumenten al naargelang zij onder het lineaire dan wel het progressieve stelsel vallen. Het Comité herhaalt daarom zijn twijfels over het gebruik van een progressieve prijsstelling zoals thans gepland. Het wijst erop dat er geen verplichting bestaat om de tarieven zeer progressief te maken, en stelt voor om voor deze ontwerpen van methodologieën een vlakkere progressiviteit te overwegen.

...

Volgens de gegevens van BRUGEL (p. 108/130-109/130 van het document "Methodologie Vivaqua-Motivering") heeft 18% van de alleenstaanden een verbruik van meer dan 70 m³/persoon/jaar. Zij zullen dus een aanzienlijk deel van hun waterverbruik moeten betalen tegen een "exorbitant" tarief. Redelijkerwijs kan echter worden aangenomen dat veel van deze huishoudens geen alleenstaanden zijn en dat de informatie in het nationale register niet de werkelijkheid weergeeft (zie punt 1.3). Het Comité plaatst dan ook vraagtekens bij de toepassing van een progressieve prijsstelling zoals die vandaag is gepland en die vooral in de Brusselse context veel problemen oplevert.

BRUGEL

BRUGEL neemt nota van deze opmerking en voelt een sterke noodzaak om de beweegredenen achter de voortzetting van een progressief stelsel te onderzoeken. BRUGEL brengt echter in herinnering dat de ordonnantie het volgende voorschrijft:

- De toepassing van een progressief tarief

"de tarieven voor huishoudens houden rekening met het aantal personen waaruit een huishouden bestaat, door middel van progressieve tarieven in functie van de waterdiensten waarvan gebruik wordt gemaakt."

- De toepassing van een lineair tarief in overige gevallen

"en voor zover het totale verbruik van dat huishouden wordt bijgehouden via een individuele meter en onder de verantwoordelijkheid van de wateroperator valt"

Een discussie over de juistheid van een progressief stelsel moet zich betrekken op de ordonnantie en in overleg met de regering tot stand komen. BRUGEL stelt zich in ieder geval beschikbaar voor een kritische analyse van de effecten van een progressief tariefstelsel in het Brussels Gewest.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.8.1 Spanning tussen de schijven

Comité van watergebruikers

In de "Methodologie Vivaqua–Motivering " pleit BRUGEL voor een relatief lineaire progressiviteit waarbij overdreven tariefovergangen tussen de verschillende schijven worden vermeden (cf. blz. 111/130 van het document "Methodologie Vivaqua–Motivering "). Verderop (blz. 113/130) wijst BRUGEL er ook op dat er bij haar weten geen rechtstreeks verband bestaat tussen een laag verbruik en een laag inkomen en dat het belang van de invoering van een progressief tarief (zonder compenserende maatregelen) vrij minimaal is.

In de tariefmethodologie, die in 2020 werd gepubliceerd, vermeldde BRUGEL nochtans een derde schijf die meer dan vier keer duurder was dan de eerste. Het Comité is van mening dat deze progressiviteit zeer hoog is en helemaal niet lineair.

BRUGEL

Om te beginnen wil BRUGEL benadrukken dat de numerieke modellen in de methodologie niet in absolute zin moeten worden opgevat. De cijfers hebben geen betrekking op de operatoren die uiteindelijk zelf over hun tariefvoorstel gaan, zoals dat ook in verschillende documenten regelmatig aangegeven wordt. Toch is gebleken dat de lezer, ook bij herhaaldelijk nuanceren, conclusies trekt uit deze cijfers. Daarom steunt de gewijzigde methodologie nu op een meer kwalitatieve analyse.

BRUGEL betreurt derhalve dat beroep wordt gedaan op cijfers die niet zijn voorgelegd en betwist nadrukkelijk dat deze cijfers gebruikt kunnen worden als onderbouwing. Om de toekomstige parameters te kennen, moeten we juist het tariefvoorstel afwachten.

Dit gezegd hebbende, en als we het in hoofdlijnen eens zijn over de noodzaak om de spanning tussen de verschillende schijven te verminderen, moeten de tarieven alsnog aan de volgende principes voldoen:

- *"de structuur van de waterprijs moet garanderen dat iedereen toegang heeft tot genoeg water om gezond, hygiënisch en menswaardig te leven, en bevat daarom sociale maatregelen"*

Dit eerste beginsel impliceert dat een minimaal waterverbruik beloond mag worden met een zeer laag tarief.

- "de tariefstructuur moedigt eindgebruikers aan tot milieubewust gedrag, oftewel tot een effectief en zuinig gebruik van middelen, wat bijdraagt aan de milieudoelstellingen van deze ordonnantie"

Dit tweede beginsel impliceert dat men zodra men boven een bepaald waterverbruik uitkomt de tarieven hoog genoeg moeten zijn om vermindering van verbruik te stimuleren.

Deze twee beginselen tezamen impliceren dat er behoefte is aan ten minste drie schijven en dat de spanning tussen de schijven groot genoeg moet blijven om een goede weerspiegeling te zijn van de ordonnantie.

Daarbij moet opgemerkt worden dat de methodologie de lineariteit doet toenemen:

- de spanning tussen de schijven neemt significant af
- grotere volumes in schijf 2 en dus een lagere drempel naar schijf 3

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.8.2 De vitale schijf

Comité van watergebruikers

Bovendien komt de door BRUGEL gedefinieerde eerste (vitale) schijf overeen met 15 m³/persoon/jaar, wat volgens het Comité neerkomt op waterarmoede, zoals blijkt uit de berekening van BRUGEL: voor 15 m³/persoon/jaar zijn twee douches per week voorzien. Indien het gradueel tarief voor individuele watermeters, zoals dat thans door de ordonnantie wordt opgelegd, wordt gehandhaafd, welnu dan beveelt het Comité aan om het volume, dat aan de eerste schijf van het gradueel tarief wordt toegewezen, te verhogen en het tarief van de verschillende schijven rond de gemiddelde prijs aanzienlijk aan te scherpen.

BRUGEL

BRUGEL betwist niet dat de berekende volumes voor schijf I bijzonder laag zijn en slechts toegang garanderen tot een absoluut minimum. Niettemin herinneren wij eraan dat de volumes die onder een gunstig tarief vallen beantwoorden aan het beginsel van de ordonnantie dat de theoretische garantie biedt op een waterminimum.

In de praktijk blijkt echter dat het niet altijd de in het advies beoogde doelgroep is (tijdelijk werk, tweede huis) die daadwerkelijk profiteert van deze hoeveelheden tegen bodemtarieven.

In de wetenschap dat verruiming van de hoeveelheden in schijf I:

- een negatief effect heeft op de gemiddelde kosten voor overige gebruikers aangezien de schijven elkaar subsidiëren
- waardoor de spanning tussen de schijven toeneemt

De tweeledige vraag van het Comité kan bijgevolg niet bevredigend beantwoord worden. Er is geen andere optie dan te kiezen tussen vermindering van spanningen en verruiming van schijf I.

BRUGEL kiest ervoor de volumes in schijf I op een strikt minimumniveau te handhaven. In de praktijk lijkt dit een verstandige keuze omdat ze tegemoetkomt aan de wens van het Comité om het verschil tussen lineaire en progressieve tarieven tot een minimum te beperken.

Hiervan uitgaande impliceert dit punt geen verandering in de methodologie.

3.8.3 Het rijksregister

BRUPARTNERS

De toepassing van de progressieve tarifiering hangt bovendien rechtstreeks af van het aantal personen die achter de teller woonachtig zijn. Brupartners betreurt dat de tariefmethodologie het feit, dat er een soms aanzienlijk verschil kan bestaan tussen het aantal personen ingeschreven op een adres in het nationaal register en het aantal personen die er daadwerkelijk wonen, wordt vermeld maar op geen enkel ogenblik in aanmerking wordt genomen. We weten dat dit probleem zich te Brussel in hoge mate stelt. Het betreft met name personen zonder geldige documenten, studenten die op een ander adres woonachtig zijn, gezinnen met co-ouderschap, verhuizingen, buitenlandse werknemers, enz. Voor al deze personen bestaat er geen oplossing, en zij zullen hun water onterecht aan een hoge prijs moeten betalen indien zij over een individuele teller beschikken die aan de progressieve tarifiering onderworpen is. Zo lang de tarifiering progressief zal zijn, en omwille van redenen van rechtvaardigheid en billijkheid zou het volgens Brupartners tenminste mogelijk moeten zijn om de gegevens uit het nationaal register aan te passen.

Comité van watergebruikers

Het Comité betreurt dat in de tariefmethodologie wel melding wordt gemaakt maar op geen enkel moment rekening wordt gehouden met het feit dat er soms een grote discrepantie kan bestaan tussen het aantal personen dat in het nationale register op een adres is ingeschreven en het aantal personen dat er daadwerkelijk woont.

Dit is een veelvoorkomend probleem te Brussel. Het gaat om mensen zonder geldige papieren, studenten die op een ander adres wonen, gezinnen met wisselende voogdij over de kinderen, mensen die verhuizen, buitenlandse werknemers, enz. Voor al deze mensen is er geen oplossing en zij zullen gedwongen worden een onterecht hoog watertarief te betalen als zij "profiteren" van een individuele meter met progressief tarief.

Het Comité is van mening dat het, zolang de prijsstelling progressief is en in het belang van billijkheid en rechtvaardigheid, op zijn minst mogelijk moet zijn om de informatie in het nationale register te corrigeren. In het algemeen zijn de ontwerpen van tariefmethodologieën niet voldoende becijferd.

BRUGEL

BRUGEL neemt akte van deze vraag maar wijst erop dat de methodologie een algemeen kader schept voor de vaststelling van tarieven en geen rekening houdt met uitzonderingen. Als neutrale partij kan BRUGEL bovendien op basis van algemene en relatief betrouwbare gegevens tarieven vastleggen die voor iedereen gelden. Als door de transparantie van de methodologie eventuele problemen zichtbaar worden, is het nog altijd niet mogelijk om per geval een oplossing in te calculeren. Daarom verwijzen we in dit stadium door naar de algemene voorwaarden van VIVAQUA.

Toch zal de overstap naar een lineair tarief wanneer een huishoudsamenstelling niet duidelijk kan worden vastgesteld, dit probleem aanzienlijk doen afnemen. Ook moet niet worden vergeten dat dit probleem voortkomt uit de keuze van de autoriteiten om een progressieve tarifiering op te leggen. Het lijkt BRUGEL niet haar taak om eventuele fouten systematisch te corrigeren. Op het niveau van de "progressieve tariefstructuur" zou deze problematiek in zijn geheel opnieuw bekeken moeten worden of op zijn minst in een werkgroep worden behandeld zodat de ordonnantie voorgoed met dit probleem kan afrekenen.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.9 Het lektarief

Comité van watergebruikers

Bij een progressief tarief is het bestaan van een lektarief van cruciaal belang, vooral met een derde schijf die zo hoog is als deze waarin de in 2020 gepubliceerde methodologie voorziet. Ook acht het Comité het van belang dat er een lektarief komt dat niet alleen van toepassing is op een plotselinge stijging van het verbruik van het ene op het andere jaar. In het geval van een appartement met toestellen in slechte staat (een lekkende doorspoeler, druppelende kranen, een ontbrekende douchekop, enz.) is er namelijk geen sprake van een plotse stijging van het waterverbruik.

Bovendien "wijst BRUGEL erop dat de vaststelling van de drempel voor het lektarief het risico van overfacturatie in verband met de invoering van een tarief voor overconsumptie binnen het periodieke tarief

(3de schijf) corrigeert" (cf. blz. 99/130 van het document "Methodologie Vivaqua–Motivering "). Zoals hierboven vermeld, zal het lekkentarief geen oplossing bieden voor het probleem van huishoudens waarbij de bewoners van de woning niet in het nationale register zijn ingeschreven. Bovendien is het, zelfs met een lekkentarief, zeer optimistisch om ervan uit te gaan dat iedereen die in aanmerking komt, ervan zal profiteren. Verwacht mag worden dat een dergelijk mechanisme in aanzienlijke mate niet zal worden toegepast.

BRUGEL

We willen er in de eerste plaats aan herinneren dat het "lekkentarief" geen volwaardig tarief is, maar een korting op de factuur bij constatering van een lekkage. Om die reden is dit punt niet a priori in de methodologie opgenomen. Het gaat hier om toepassingsvoorwaarden die zouden zijn toegelicht in de door BRUGEL goedgekeurde algemene voorwaarden.

BRUGEL begrijpt deze opmerking maar plaatst de kanttekening dat de methodologie een algemeen kader voor tariefvaststelling schetst en dat bij bijzondere gevallen wordt doorverwezen naar de algemene voorwaarden van VIVAQUA.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

3.10 Mutualisering van de installatie van individuele meters

BRUPARTNERS

Brupartners stelt vast dat op een huishouden een verschillend tarief zal worden toegepast al naargelang het over een individuele of een collectieve teller beschikt. Welnu, voor de 61% huurders, die geen zeggenschap over de aard van hun teller hebben, zou dit als een vorm van discriminatie kunnen worden beschouwd (in hun voor- of nadeel al naargelang hun verbruiksprofiel).

Tevens kan voor deze huishoudens (en in het bijzonder deze waarvan de installaties de aanbreng van een individuele teller niet toelaten) de gedeeltelijke mutualisering van de installatiekosten van de individuele tellers als onbillijk worden beschouwd, in de mate waarin zij niet zelf op deze dienst beroep kunnen doen. Brupartners is de mening toegedaan dat deze installatiekosten volledig door de eigenaars moeten worden gedragen, althans indien de installatie van zulke tellers mogelijk is.

Comité van watergebruikers

"Om het plaatsen van individuele meters te stimuleren, is BRUGEL voorstander van een gedeeltelijke verdeling van de kosten van deze prestatie over de collectiviteit" (cf. blz.126/130 van het document "Methodologie Vivaqua–Motivering"). Met andere woorden, dit zou betekenen dat alle huishoudens in Brussel moeten betalen voor de installatie van individuele meters, ook al is dit in sommige gebouwen technisch niet mogelijk. Deze huishoudens zouden dus betalen voor iets waarvan zij in feite zijn uitgesloten.

Bovendien is het aan de eigenaars om de werkzaamheden voor de installatie van individuele meters uit te voeren. In 2011 was 61% van de Brusselse huishoudens huurder, en eigenaars zijn gemiddeld veel beter af dan huurders. Het gaat er dus om, via de waterfactuur (die meestal door de huurders wordt betaald) een deel van de werkzaamheden te financieren die onder de verantwoordelijkheid van de eigenaars vallen. Dit is een onrechtvaardige herverdeling van financiële middelen die opeen basisbehoefte worden geheven.

Het Comité vindt dit mechanisme betwistbaar. Er zijn andere manieren om eigenaars aan te moedigen of te dwingen om individuele meters te installeren zonder dat dit wordt gedekt door de waterfactuur.

BRUGEL

BRUGEL heeft nota genomen van deze vraag en begrijpt de onderliggende redenen. Wij gaan akkoord met het schrappen van deze bepaling uit de methodologie en zullen hierop toezien tijdens de goedkeuring van de tariefvoorstellen.

Dat neemt niet weg dat deze bepaling bij de volgende tariefmethodologie geherevalueerd kan worden als de toekomstige situatie daar om vraagt.

Dit punt impliceert het schrappen van 4.5.1 en 4.2.3.1.1.4 (punt 1) uit de motivering van VIVAQUA.

3.1 | Algemene verkoopvoorwaarden

BRUPARTNERS

Brupartners neemt er nota van dat deze ontwerpen van tariefmethodologieën niet stilstaan bij belangrijke elementen, zoals :

- *De toegangsvoorwaarden en de kenmerken van de tarifiering “lekken”;*
- *De manier waarop het “gemengd verbruik” wordt bepaald en tarifair aangerekend;*
- *Het in aanmerking nemen van bijzondere situaties, zoals co-ouderschap.*

Deze vraagstukken zullen het voorwerp van “algemene verkoopvoorwaarden” van de operatoren uitmaken. Brupartners betreurt dat deze elementen niet in het kader van de tariefmethodologieën aan bod komen. Deze elementen kunnen namelijk belangrijke sociaaleconomische gevolgen meebrengen.

Indien het tarief “lekken” slechts wordt toegepast bij een plotse toename van het verbruik, dan zal het geen rekening houden met de situatie van gezinnen die worden geconfronteerd met verouderde installaties die regelmatig lekken.

Ook de manier, waarop met het (al dan niet huishoudelijk) gemengd verbruik rekening zal worden gehouden, zal afhankelijk van de gevallen een sociale of economische impact hebben.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt deze vraag maar herinnert eraan dat:

- De door BRUGEL goedgekeurde algemene voorwaarden voor advies zullen worden voorgelegd aan BRUPARTNERS.
- De tariefvoorstellen in deze bepalingen zullen worden opgenomen

Daarom lijkt deze opmerking ons ongegrond.

Dit punt impliceert geen verandering in de methodologie.

4 Bespreking VIVAQUA

Tijdens de officiële raadpleging ontving BRUGEL een nieuw verzoek van VIVAQUA tot vervanging van de term die gebruikt wordt om de volumes binnen schijf 3 van de progressieve tarifiering te beschrijven.

Anders dan we in ons officiële advies hebben voorgesteld, wilden wij deze derde schijf 'hoogste schijf' noemen (in plaats van 'excessief' of 'comfort'). Ondanks deze neutralere bewoording zou de tariefvaststelling nog steeds een ontmoedigend effect hebben.

BRUGEL

Voor zover de tariefmethodologie er niet door beïnvloed wordt, stemt BRUGEL in met dit verzoek.

Dit punt impliceert een wijziging op het niveau van de methodologie in het variabele gedeelte van de tariefstructuur van VIVAQUA.

5 Bijlagen

Bij deze beslissing zijn de adviezen van BRUPARTNERS en het Comité van watergebruikers opgenomen.

* *

*